

Help System for the Online Public Access Catalog

**Wirongrong Srisawat¹, Dhida Bodhibukkana²
and Imjit Lertpongsombat³**

¹Graduate (Library and Information Science),

E-mail : swirongr@bunga.pn.psu.ac.th

²Ph.D. (Library Science), Associate Professor Dr.,

³M.Sc. (Information Studies), Assistant. Professor,
Department of Library and Information Science,

Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University, Pattani

Abstract

This research aimed to propose an appropriate model of help system that met the needs of the INNOPAC users in the academic libraries under the Office of the Higher Education Commission, Ministry of Education. Eight features of the INNOPAC help system were first investigated; a survey of the user needs of the help system as well as their opinions on the eight help system features were then undertaken. Percentages coupled with data interpretation were used in this analysis.

It was found that the preferable INNOPAC help system should have the following features: 1) Access to help system should appear on every window, in an easily noticeable position, with easily understood instructions. Help information should also accompany each search command. 2) The designed system should be able to display lists of various help topics. 3) Help topics should be listed in the form of a menu in accordance with the OPAC structure. 4) Help information should be displayed under each specific help topic, being complete within one window. 5) In all forms of help, emphasis is on informing the users of the structure of command functions. An example of each search command, together with instructions of how to use it, should be given; online OPAC tutorial should also be provided. 6) Explanations should be in the form of an imperative sentence with concision, precision and consistency for all forms of help. 7) A menu of all relevant help topics should be displayed on the same window that displayed help information. And 8) the designed help system window should appear outside the current OPAC window.

Keywords: help system, INNOPAC, online public access catalog, OPAC, user education

ระบบช่วยเหลือของรายการสืบค้นแบบออนไลน์

วิร่องกร ศรีสวัสดิ์¹, นิตา โพธิพุกผละ² และ อิมจิต เลิศพงษ์สมบัติ³

¹ นักศึกษาปริญญาโท (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์),

E-mail: swirongr@bunga.pn.psu.ac.th

² Ph.D. (Library Science), รองศาสตราจารย์ ดร.,

³ M.Sc. (Information Studies), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบของระบบช่วยเหลือที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินไพร์บันค์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้วิธีการศึกษาคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินไพร์บันค์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อรับร่วมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการของผู้ใช้ที่มีต่อคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือ ตามลักษณะการใช้งานระบบทั้ง 8 ด้าน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการวิเคราะห์หัวใจความ

ผลการศึกษาพบว่า ระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินไพร์บันค์ ควรมีลักษณะดังนี้

- 1) กำหนดชุดเท้าถึงระบบช่วยเหลือไว้ในทุกหน้าของการใช้งานในตำแหน่งที่สั่งเกตเဟน์ได้ง่ายและใช้ข้อความที่สื่อความหมาย รวมทั้งกำหนดให้มีข้อความช่วยเหลือไว้ที่เฉพาะจุดของคำสั่งสืบค้นแต่ละประเภท 2) ออกแบบระบบให้มีการแสดงรายการหัวข้อช่วยเหลือที่หลากหลาย 3) มีการแสดงหัวข้อช่วยเหลือในรูปของเมนูหัวข้อตามลำดับโครงสร้างการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ 4) มีส่วนแสดงข้อความช่วยเหลือเฉพาะภาษาไทยให้หัวข้อช่วยเหลือนั้น ๆ และจบภายในหนึ่งหน้าจอ 5) มีเนื้อหาของการช่วยเหลือเน้นการแจ้งให้ผู้ใช้ทราบถึงโครงสร้างหน้าที่ของคำสั่งสืบค้น รวมทั้งแสดงตัวอย่างและวิธีการใช้คำสั่งสืบค้นแต่ละประเภท และมีการฝึกสอนการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ 6) มีการใช้ข้อความอธิบายในรูปของประโยคค่าสั่งที่กระชับชัดเจนเป็นขั้นตอน และเป็นรูปแบบเดียวกันในทุกการช่วยเหลือ 7) มีการแสดงเมนูหัวข้อช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในหน้าจอเดียวกับหน้าจอแสดงผลข้อมูลช่วยเหลือ และ 8) ออกแบบหน้าจอของระบบช่วยเหลือให้ pragmatics ที่สามารถอ่านออกหน้าต่างการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์

คำสำคัญ : การให้การศึกษาแก่ผู้ใช้, ระบบช่วยเหลือ, ระบบอินไพร์บันค์, รายการสืบค้นแบบออนไลน์

บทนำ

ในการสืบค้นสารสนเทศด้วยรายการสืบค้นแบบออนไลน์ ผู้ใช้ต้องมีความรู้เกี่ยวกับฐานข้อมูล มีทักษะในการสืบค้นและเทคนิคการสืบค้น ตลอดจนการวางแผนและกำหนดวิธีการสืบค้นที่ถูกต้อง เพื่อให้ได้ผลการสืบค้นตรงตามต้องการ (สมาน ลอยฟ้า, 2539, 47) รายการสืบค้นแบบออนไลน์ในปัจจุบันจึงมีคุณลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ระบบช่วยเหลือ (help system) ที่ให้คำแนะนำในการสืบค้น มีคำอธิบายวิธีการใช้และคำอธิบายปัญหาที่ผู้ใช้ประสบในขณะสืบค้นข้อมูล (Hildreth, 1989, 24) อย่างไรก็ได้ ห้องสมุดส่วนใหญ่มีวิธีการให้ความรู้ดังกล่าวแก่ผู้ใช้โดยการจัดกิจกรรมอบรมการใช้ และจัดทำคู่มือการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ให้แก่ผู้ใช้งานในตัวระบบ และ ณ จุดใช้บริการ ซึ่งมักพบว่า ผู้ใช้ให้ความสนใจน้อย จึงทำให้ผู้ใช้ส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาในการค้นคืนสารสนเทศโดยใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ การให้ความรู้ในการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์แก่ผู้ใช้ผ่านระบบช่วยเหลือจึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยรองรับข้อจำกัดในการให้ความรู้แก่ผู้ใช้ด้วยวิธีการดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ จากผลการศึกษาของ ชูครี วงศานุวัตร และสมศักดิ์ คงแสง (2539) เดชศักดิ์ ศานติวิวัฒน์ (2539) ประกายดาว ศรีโมรา (2541) วนิชกร แก้วกัน (2541) จิตราภรณ์ เพ็งดี (2541) สุรีย์ สุทธิสารกร (2541) ออมรา อิสรราชญพานิช (2542) Olsen และคณะ (1989) และ Connaway, Budd และ Kochtanek (1995) ที่พบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่มีการเรียนรู้การใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ด้วยตนเองผ่านทางจดหมายมากที่สุดแสดงให้เห็นว่าการให้ความรู้แก่ผู้ใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ ด้วยระบบช่วยเหลือ ที่มีการนำเสนอข้อมูลผ่านทางจดหมายจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าใจและนำไปใช้ได้โดยสะดวก จึงเป็นผลดีต่อผู้ใช้ แต่ในทางกลับกัน ผู้ใช้ส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าใจและใช้ประโยชน์จากการสอนที่ได้รับได้มาก จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ใช้ส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาการทดสอบการใช้ระบบช่วยเหลือของ Grayling (1998 quoted in Improving Usability of Online Help : New Challenges for Technical Communicators Annotated Bibliography, 2001) พบว่าผู้ใช้มักจะไม่นิยมใช้ระบบช่วยเหลือ นอกจากนี้ ยังมีผู้ใช้ส่วนหนึ่งเห็นว่าระบบช่วยเหลือมักจะไม่ได้ช่วยเหลืออะไร อีกทั้งยังก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการ

ใช้งานจนบางครั้งอาจนำไปสู่การปฏิเสธที่จะใช้ซอฟต์แวร์ (Pratt, 1997) ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาเกี่ยวกับความไม่สมบูรณ์ของการออกแบบระบบช่วยเหลือ อันมีสาเหตุหลักมาจากการออกแบบ โดยขาดการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายหรือลักษณะงานของผู้ใช้ (Borenstein, 1985) จึงทำให้ผู้ใช้ต้องประสบกับปัญหาและข้อจำกัดในการใช้ระบบช่วยเหลืออย่างประการ คือ ผู้ใช้มีโอกาสเลือกใช้ระบบช่วยเหลือที่หลากหลาย ระบบช่วยเหลือมีความซับซ้อนเกินไป ระบบช่วยเหลือมักจะแจ้งให้ทราบว่าระบบทำงานอย่างไร แต่จะไม่อธิบายหรือแสดงวิธีการใช้ที่สมบูรณ์ จึงเป็นการจำกัดการแก้ไขปัญหาของผู้ใช้เมื่อต้องเผชิญปัญหาในการใช้งานระบบ (Documentation and Online Documentation, 2001)

จากราพีปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยเลือกศึกษาระบบช่วยเหลือของชุดคำสั่งรายการสืบค้นแบบออนไลน์ของระบบอินโนแพค เนื่องจากเป็นระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจำนวนกว่าครึ่ง (ร้อยละ 62.5) เลือกใช้ ทั้งนี้ การศึกษาระบบช่วยเหลือผู้ใช้จะเป็นการศึกษาศักยภาพของระบบว่าจะสามารถส่งเสริมและช่วยเหลือผู้ใช้ที่ยังไม่คุ้นเคยกับระบบได้มาก น้อยเพียงไร โดยประเมินตามหลักวิชาการที่เกี่ยวข้องและประเมินจากความคิดเห็นของผู้ใช้ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา นำเสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงระบบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนแพค ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของผู้ใช้ ที่มีต่อคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนแพคของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

3. เพื่อเสนอรูปแบบของระบบช่วยเหลือที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเแพคของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเแพคของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 15 แห่ง ได้แก่ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร ฝ่ายหอสมุด จหทน เอฟ เคนเนดี้ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสังขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำนักหอสมุดและบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเรศวร สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย และห้องสมุดศูนย์มานุษยวิทยา สิรินธร (องค์การมหาชน) โดยนำคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือจากการวิจัยของ Duffy, Palmer และ Mehlenbacher (1993) ซึ่งแบ่งเนื้อหาออก เป็น 8 ด้านตามลักษณะการใช้งานระบบช่วยเหลือมาใช้เป็นแนวทางในการสำรวจระบบ ได้แก่ การเข้าถึงการช่วยเหลือ การตั้งปัญหาหรือข้อคำถาม การเลือกหัวข้อ การสำรวจข้อมูล การได้รับการนำเสนอข้อมูลที่ต้องการ การทำความเข้าใจเนื้อหา การค้นหาหัวข้ออื่น และการนำข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งาน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการวิเคราะห์ระบบตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ โดยการทดลองใช้ระบบช่วยเหลือผ่านทางระบบเครือข่าย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาคุณลักษณะของระบบ และบรรยายข้อมูลเชิงพรรณนา

2. ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของผู้ใช้ที่มีต่อคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเแพค โดยวิธีการจัดกลุ่มสัมภาษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยสังขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาวาระนารกษาศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 5 คน และนักศึกษาสาขาอื่นๆ ชั้นปีที่ 1-4 ชั้นปีละ 5 คนที่เข้าใช้บริการสืบค้นรายการแบบออนไลน์ในห้องสมุดจหทน เอฟ เ肯เนดี้ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสังขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี รวมทั้งสิ้น 25 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มสัมภาษณ์ออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยใช้เกณฑ์การแบ่งตามสถานภาพที่เท่าเทียมกัน และดำเนินการสัมภาษณ์นักศึกษาทั้ง 5 กลุ่ม ตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมายไว้ โดยการบันทึกเทป และมีผู้ช่วยในการบันทึกข้อมูลทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นการหาข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้ค่าเฉลี่ยและร้อยละและการวิเคราะห์ต่อความผลจากการศึกษา

3. นำเสนอรูปแบบของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเแพค โดยมีกระบวนการในการพิจารณา คือ 1) สังเคราะห์รูปแบบระบบช่วยเหลือจากผลการศึกษาข้อดีข้อด้อยของระบบช่วยเหลือในปัจจุบัน องค์ความรู้จากเอกสาร และความคิดเห็นและความต้องการของผู้ใช้ที่มีต่อระบบช่วยเหลือ 2) พัฒนารูปแบบระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเแพค ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และ 3) นำเสนอรูปแบบของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ของระบบอินโนเแพคที่ได้จากการศึกษา

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเแพค ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

การจัดเตรียมคำแนะนำช่วยเหลือผู้ใช้ในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเแพคในสภาพปัจจุบัน จำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) การจัดทำหน้าจอ

หรือเอกสารแน่นำช่วยเหลือ 2) การจัดทำข้อความช่วยเหลือเฉพาะบริบท ซึ่งหมายถึง การระบุข้อความช่วยเหลือผู้ใช้เฉพาะจุดของคำสั่งสืบค้นแต่ละประเภท และ 3) การจัดทำหน้าจอเมนูระบบช่วยเหลือโดยเฉพาะซึ่งคำแนะนำช่วยเหลือผู้ใช้ทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว มีจำนวนคุณลักษณะของระบบอยู่อีกทั้งยังขาดคุณลักษณะในบางด้าน โดยมีคุณลักษณะของแต่ละประเภทการช่วยเหลือดังนี้

1.1 การจัดทำหน้าจอหรือเอกสารแน่นำช่วยเหลือ มีคุณลักษณะของระบบคือ

1.1.1 การเข้าถึงการช่วยเหลือ มีเพียงคุณลักษณะที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อความช่วยเหลือโดยใช้เวลาเพียง 2 วินาทีเท่านั้น

1.1.2 การตั้งปัญหาหรือข้อคำาณระบบไม่มีคุณลักษณะในด้านนี้

1.1.3 การเลือกหัวข้อ สามารถมองเห็นหัวข้อทั้งหมดในเมนูได้โดยไม่ต้องเลื่อนจอภาพ มีการจัดระบบหัวข้อช่วยเหลือตามลำดับโครงสร้างการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ และใช้วิธีการคลิกตรงข้อความที่เชื่อมโยงไปยังการช่วยเหลือด้วยมาสเตอร์ (กรณีที่การช่วยเหลือแสดงอยู่ในรูปของเอกสาร HTML)

1.1.4 การสำรวจข้อมูล มีการแสดงรายการของข้อความช่วยเหลือด้วยตัวเลข มีการใช้ระยะห่างเพื่อแบ่งกลุ่มข้อมูลแต่ละประเภท มีการใช้หัวเรื่องใหญ่หรือการเน้นความสำคัญอีกด้วย เพื่อจำแนกข้อมูลที่แตกต่างกันอย่างสม่ำเสมอ และสามารถอ่านข้อความช่วยเหลือได้ง่าย

1.1.5 การได้รับการนำเสนอข้อมูล ที่ต้องการ มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่ของคำสั่งต่างๆ และการให้ความสำคัญต่อวิธีการใช้งานในทุกรอบวนการของการสืบค้น หรือมีการแสดงตัวอย่างซึ่งมีข้อมูลเพียงพอที่จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีข้อแนะนำในการใช้คำสั่ง และมีการแสดงตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีการนำคำสั่งไปใช้ในทุกการช่วยเหลือ

1.1.6 การทำความเข้าใจเนื้อหา มีการใช้ข้อความช่วยเหลือ โครงสร้างของประโยชน์ที่ใช้ในข้อความช่วยเหลือ คำศัพท์ต่างๆ นอกเหนือจากชื่อคำสั่งและชื่อการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ และภาพเพื่ออธิบายการทำงานของรายการสืบค้นแบบ

ออนไลน์ที่สื่อความเข้าใจได้ง่าย

1.1.7 การค้นหาหัวข้ออื่น ระบบไม่มีคุณลักษณะในด้านนี้

1.1.8 การนำข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งาน ผู้ใช้สามารถมองเห็นทุกส่วนการใช้งานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ในขณะอยู่ในการช่วยเหลือได้ (กรณีที่หน้าจอหรือเอกสารแน่นำช่วยเหลือปรากฏขึ้นภายนอกหน้าต่างการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์)

1.2 การจัดทำข้อความช่วยเหลือเฉพาะบริบท มีคุณลักษณะของระบบคือ

1.2.1 การเข้าถึงการช่วยเหลือ มีวิธีการเข้าถึงการช่วยเหลือโดยผ่านคำสั่งสืบค้นแต่ละประเภท ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงการช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็วโดยใช้เวลาเพียง 2 วินาที ในการเข้าถึงการช่วยเหลือ และระบบจัดให้ผู้ใช้อยู่ในการช่วยเหลือในบริบทปัจจุบัน

1.2.2 การตั้งปัญหาหรือข้อคำาณระบบไม่มีคุณลักษณะในด้านนี้

1.2.3 การเลือกหัวข้อ ระบบไม่มีคุณลักษณะในด้านนี้

1.2.4 การสำรวจข้อมูล มีการใช้คำอธิบายที่กระชับ ชัดเจน และจบภายในหนึ่งหน้าจอ ผู้ใช้จึงไม่จำเป็นต้องเลื่อนหน้าจอเพื่ออ่านข้อมูลช่วยเหลือ และไม่จำเป็นต้องมีการย้ายข้ามระหว่างหน้าจอ หน้าจอ มีสัดส่วนระหว่างพื้นที่ว่างและกลุ่มของข้อมูลอย่างน้อย 50% มีการใช้ระยะห่างในการแบ่งกลุ่มข้อมูลแต่ละประเภท มีการใช้หัวเรื่องใหญ่หรือการเน้นความสำคัญอีกด้วย เพื่อจำแนกข้อมูลที่แตกต่างกันในข้อความช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอ และสามารถอ่านข้อความช่วยเหลือได้ง่ายมาก

1.2.5 การได้รับการนำเสนอข้อมูล ที่ต้องการ ระบบไม่มีคุณลักษณะในด้านนี้

1.2.6 การทำความเข้าใจเนื้อหา มีการใช้ข้อความช่วยเหลือและโครงสร้างของประโยชน์ที่เข้าใจง่าย ประโยชน์ที่ใช้ในข้อความช่วยเหลือแสดงอยู่ในรูปแบบการถูกกระทำการแสดงรายการในทุกการช่วยเหลือ มีโครงสร้างเหมือนกัน และมีการใช้ประโยชน์คำสั่งในข้อความช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งคำศัพท์ต่างๆ นอกเหนือจากชื่อคำสั่งและชื่อการทำงานของรายการสืบค้นแบบ

สีบคันแบบออนไลน์เข้าใจได้ง่าย

1.2.7 การค้นหาหัวข้ออื่น ระบบไม่มีคุณลักษณะในด้านนี้

1.2.8 การนำข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งาน สามารถมองเห็นส่วนการใช้งานของรายการสีบคันแบบออนไลน์ได้ในขณะอยู่ในระบบช่วยเหลือ อีกทั้งยังสามารถใช้งานรายการสีบคันแบบออนไลน์ได้ขณะข้อความช่วยเหลือปรากฏบนหน้าจอ แต่เฉพาะในหน้าจອการสีบคันเท่านั้น

1.3 การจัดทำหน้าจอมenuระบบช่วยเหลือ มีคุณลักษณะของระบบ คือ

1.3.1 การเข้าถึงการช่วยเหลือ มีวิธีการเข้าถึงการช่วยเหลือ ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ใช้กันโดยทั่วไป คือ ผู้ใช้สามารถเข้าถึงการช่วยเหลือโดยผ่านคำสั่ง Help ซึ่งปรากฏตรงแถบเมนูหลัก หรือล่วนบนของหน้าจอ ผู้ใช้จะสังเกตเห็นได้ง่าย

1.3.2 การตั้งปัญหาหรือข้อคำถาม ระบบไม่มีคุณลักษณะในด้านนี้

1.3.3 การเลือกหัวข้อ สามารถมองเห็นหัวข้อทั้งหมดในเมนูได้โดยไม่ต้องเลื่อนจอภาพ มีการจัดระบบเมนูหัวข้อการช่วยเหลือตามลำดับโครงสร้างการทำงานของรายการสีบคันแบบออนไลน์ โดยมีการกำหนดชื่อกลุ่มไว้ และมีวิธีการเลือกหัวข้อโดยการคลิกตรงข้อความที่เชื่อมโยงไปยังการช่วยเหลือด้วยมาสเตอร์

1.3.4 การสำรวจข้อมูล ระบบไม่มีคุณลักษณะในด้านนี้

1.3.5 การได้รับการนำเสนอข้อมูล ที่ต้องการ ระบบไม่มีคุณลักษณะในด้านนี้

1.3.6 การทำความเข้าใจเนื้อหาระบบไม่มีคุณลักษณะในด้านนี้

1.3.7 การค้นหาหัวข้ออื่น ระบบไม่มีคุณลักษณะในด้านนี้

1.3.8 การนำข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งาน ระบบไม่มีคุณลักษณะในด้านนี้

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สภาพปัจจุบันของระบบช่วยเหลือผู้ใช้รายการสีบคันแบบออนไลน์ระบบออนไลน์ ยังขาดซึ่งคุณลักษณะที่จำเป็นในทุกคุณลักษณะการใช้งานระบบ อันจะสามารถส่งเสริมและช่วยเหลือผู้ใช้ที่ยังไม่คุ้นเคยกับระบบได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใช้

ไม่สามารถกำหนดปัญหาหรือข้อคำถามเพื่อเชื่อมโยงไปยังหัวข้อช่วยเหลือที่ต้องการได้ อีกทั้งไม่สามารถค้นหาหัวข้อช่วยเหลืออื่นๆ นอกเหนือจากการใช้งานระบบได้ นอกจากนี้ในส่วนลักษณะงานอื่นๆ ซึ่งมีคุณลักษณะเป็นจำนวนน้อยจึงทำให้ผู้ใช้ไม่สะดวกในการเข้าถึงการช่วยเหลือ ไม่สามารถเลือกหัวข้อช่วยเหลือเฉพาะที่ตนต้องการได้ ผู้ใช้ทำการสำรวจข้อมูลได้ยาก อีกทั้งได้รับการนำเสนอข้อมูลที่ต้องการได้น้อยมาก และผู้ใช้ทำความเข้าใจเนื้อหาของข้อความช่วยเหลือได้ค่อนข้างยาก ตลอดจนนำข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งานได้น้อย

2. ความคิดเห็นและความต้องการของผู้ใช้มีต่อคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือในรายการสีบคันแบบออนไลน์ระบบอินแพ็ค ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้รายการสีบคันแบบออนไลน์และระบบช่วยเหลือในรายการสีบคันแบบออนไลน์ระบบอินแพ็ค

2.1.1 วัตถุประสงค์ของการใช้รายการสีบคันแบบออนไลน์ นักศึกษากลุ่มผู้มีความรู้และทักษะในการใช้รายการสีบคันแบบออนไลน์ ใช้เพื่อค้นหารายชื่อหรือข้อมูลบรรณานุกรมของหนังสือและบทความสารภาษาไทยประกอบการทำรายงาน เช่นเดียวกันกับนักศึกษากลุ่มผู้มีความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกันในการใช้รายการสีบคันแบบออนไลน์ ที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้รายการสีบคันแบบออนไลน์เพื่อค้นหารายชื่อหรือข้อมูลบรรณานุกรมของหนังสือประกอบการทำรายงาน แต่ก็มีการใช้รายการสีบคันแบบออนไลน์เพื่อค้นหารายชื่อหนังสือหรือโสตทัศนวัสดุที่สนใจเป็นพิเศษ เพื่อความบันเทิงหรือเพื่อประกอบความรู้พิมพ์ติด

2.1.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่ของรายการสีบคันแบบออนไลน์และคำสั่งต่างๆ ที่ใช้ในการสีบคัน ตลอดจนปัญหาที่ผู้ใช้ประสบ และการเรียกใช้ระบบช่วยเหลือ พบร่วมนักศึกษากลุ่มผู้มีความรู้และทักษะในการใช้รายการสีบคันแบบออนไลน์ มีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่ของรายการสีบคันแบบออนไลน์ รวมทั้งคำสั่งต่างๆ ที่ใช้ในการสีบคันเป็นอย่างดี และส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในขณะใช้รายการสีบคันแบบออนไลน์ เนื่องจากเป็นนักศึกษาสาขาวาระรักษาศาสตร์

ซึ่งต้องคุกคามกับการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์เป็นประจำ ส่วนนักศึกษาล้วนผู้มีความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกันในการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ ขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่ของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ รวมทั้งคำสั่งต่างๆ ที่ใช้ในการสืบค้น และมักจะประสบปัญหาในด้านการทำหน้าที่คำค้น การแสดงผลการสืบค้น ตลอดจนการทำตามตัวเล่มหนังสืออย่างไรก็ตาม นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มไม่เคยใช้ประโยชน์จากระบบช่วยเหลือผู้ใช้ในรายการสืบค้นแบบออนไลน์

2.2 ข้อมูลด้านความคิดเห็นและความต้องการของผู้ใช้ที่มีต่อคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนแพค

2.2.1 ความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือ เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มผู้มีความรู้และทักษะในการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ และกลุ่มผู้มีความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกันในการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ พบร่วมกับ ส่วนใหญ่ผู้ใช้ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือทั้ง 3 ประเภทสอดคล้องกัน มีเพียงในด้านการอ่านข้อความช่วยเหลือที่มีเนื้อหาไม่จบภายใน 2-3 หน้าจึง โดยการเปิดผ่านที่ละหน้า ซึ่งเป็นคุณลักษณะหนึ่งในลักษณะงานการสำรวจข้อมูลของการจัดทำหน้าจอกหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือ และการจัดทำหน้าจอมenuระบบ เช่น การถามหรือการนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการช่วยเหลือ ซึ่งเป็นคุณลักษณะหนึ่งในลักษณะงานการได้รับการนำเสนอข้อมูลที่ต้องการ ของการจัดทำหน้าจอมenuระบบช่วยเหลือ และในด้านการมีเครื่องช่วยเมนูอยู่ของข้อมูลช่วยเหลือ เพื่อเชื่อมโยงไปยังหัวข้อที่เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งเป็นคุณลักษณะหนึ่งในลักษณะงานการค้นหาหัวข้อ อื่นของการจัดทำหน้าจอกหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือ และการจัดทำหน้าจอมenuระบบช่วยเหลือ ที่ผู้ใช้กลุ่มผู้มีความรู้และทักษะในการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ มองว่าเป็นคุณลักษณะที่ไม่จำเป็น แต่ผู้ใช้กลุ่มผู้มีความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกันในการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์มองว่าเป็นคุณลักษณะที่จำเป็น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ใช้กลุ่มผู้มีความรู้และทักษะในการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์มีความคุ้นเคยในการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์เป็นอย่างดี จึงไม่ต้องการ

การอำนวยความสะดวกจากการใช้ระบบช่วยเหลือ ส่วนผู้ใช้กลุ่มผู้มีความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกันในการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ยังไม่คุ้นเคยในการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์เท่าที่ควร จึงต้องการให้ระบบช่วยเหลือมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งานระบบมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือ ในภาพรวม จากจำนวนผู้ใช้ร่วมสัมภาษณ์ทั้งลิ้น 25 คน พบร่วมกับผู้ใช้ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าระบบช่วยเหลือที่เป็นหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือ และหน้าจอมenuระบบช่วยเหลือมีคุณลักษณะที่จำเป็นมากกว่าคุณลักษณะที่ไม่จำเป็น ยกเว้นการกำหนดให้ข้อความช่วยเหลือเฉพาะบริบท ที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีคุณลักษณะที่จำเป็นน้อยกว่าคุณลักษณะที่ไม่จำเป็น โดยมีคุณลักษณะที่จำเป็นของแต่ละประเภทการช่วยเหลือ ดังนี้

2.2.1.1 การจัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือ มีคุณลักษณะเพียงรายการเดียว คือ ใช้เวลา 2 วินาทีในการเข้าถึงข้อความช่วยเหลือ

1) การเข้าถึงการช่วยเหลือ มีคุณลักษณะเพียงรายการเดียว คือ ใช้เวลา 2 วินาทีในการเข้าถึงข้อความช่วยเหลือ

2) การตั้งปัญหาหรือข้อคำถาม ไม่มีคุณลักษณะในรายการใดที่จำเป็น

3) การเลือกหัวข้อ มีคุณลักษณะที่จำเป็น คือ สามารถมองเห็นหัวข้อทั้งหมดในmenuได้โดยไม่ต้องเลื่อนจอภาพ มีการจัดเรียงหัวข้อตามลำดับโครงสร้างการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ โดยแบ่งหัวข้อมenuเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดชื่อกลุ่มไว้ และใช้วิธีการคลิกตรงหัวข้อด้วยเมาส์เพื่อเลือกหัวข้อในmenu

4) การสำรวจข้อมูล มีคุณลักษณะที่จำเป็นเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นสามารถอ่านข้อความช่วยเหลือที่มีเนื้อหาไม่จบภายใน 2-3 หน้าจอด้วยการเปิดผ่านที่ละหน้า

5) การได้รับการนำเสนอข้อมูลที่ต้องการ มีคุณลักษณะที่จำเป็น คือ มีเนื้อหาของการช่วยเหลือเน้นการแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่ของคำสั่ง แต่ก็มีการให้ความสำคัญกับวิธีการใช้

งานในทุกกระบวนการของการสืบค้น หรือมีการแสดงตัวอย่างในการนำไปใช้ มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างของคำสั่งในทุกการช่วยเหลือ และมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ของคำสั่ง มีข้อแนะนำในการใช้คำสั่ง มีการแสดงตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีการนำคำสั่งไปใช้ในทุกการช่วยเหลือ ตลอดจนมีการฝึกสอนวิธีการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ในระบบช่วยเหลือ

6) การทำความเข้าใจเนื้อหา มีคุณลักษณะที่จำเป็นในทุกรายการ

7) การค้นหาหัวข้ออื่น มีคุณลักษณะที่จำเป็นเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อความช่วยเหลือ เช่น ที่ค้นหนังสือ ทางลัดกลับสู่หน้าจอหลัก แผนที่แสดงตำแหน่งที่อยู่ปัจจุบัน และการแสดงหัวข้อให้ดูก่อนหรือแสดงบริบทที่แวดล้อมหัวข้อนั้นๆ

8) การนำข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งาน มีคุณลักษณะที่จำเป็นเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นสามารถเชื่อมโยงข้อมูลช่วยเหลือไปยังส่วนการใช้งานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ได้

2.2.1.2 การจัดทำข้อความช่วยเหลือเฉพาะบริบท มีคุณลักษณะที่ผู้ใช้คิดเห็นว่าเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นได้แก่

1) การเข้าถึงการช่วยเหลือ มีคุณลักษณะที่จำเป็น คือ สามารถเข้าถึงการช่วยเหลือได้จากทุกหน้าจากการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ โดยใช้เวลา 2 วินาที ในการเข้าถึงข้อความช่วยเหลือ และมีการจัดให้ผู้ใช้อยู่ในระบบย่อของ การช่วยเหลือในบริบทปัจจุบัน

2) การตั้งปัญหาหรือข้อคำถาม ไม่มีคุณลักษณะในรายการใดที่จำเป็น

3) การเลือกหัวข้อ ไม่มีคุณลักษณะในรายการใดที่จำเป็น

4) การสำรวจข้อมูล มีคุณลักษณะที่จำเป็น คือ หน้าจอ มีสัดส่วนระหว่างพื้นที่ว่างและกลุ่มของข้อมูลอย่างน้อย 50% มีการใช้ระยะห่างเพื่อแบ่งกลุ่มข้อมูลช่วยเหลือแต่ละประเภท และมีการใช้หัวเรื่องใหญ่หรือการเน้นความสำคัญอื่นๆ เช่น การขีดเส้นใต้ การใช้ตัวหนา การเว้นช่องไฟ เป็นต้น เพื่อจำแนกข้อมูลที่แตกต่างกันในข้อความช่วยเหลืออย่าง

สม่ำเสมอ มีการนำหลักการจัดระบบ และหลักการออกแบบโดยพื้นฐานทั่วไปไปใช้ในข้อความช่วยเหลือที่แตกต่างกันอย่างกลมกลืน และสามารถอ่านข้อความช่วยเหลือได้ง่ายมาก

5) การได้รับการนำเสนอข้อมูลที่ต้องการ มีคุณลักษณะที่จำเป็น คือ มีเนื้อหาของ การช่วยเหลือเน้นการแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่ของคำสั่ง แต่ก็มีการให้ความสำคัญกับวิธีการใช้งานในทุกกระบวนการของการสืบค้น หรือมีการแสดงตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีการนำคำสั่งไปใช้ในทุกการช่วยเหลือ

6) การทำความเข้าใจเนื้อหา มีคุณลักษณะที่จำเป็นเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นมีการเชือกภาพเพื่ออธิบายการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์อย่างสม่ำเสมอ

7) การค้นหาหัวข้ออื่น มีคุณลักษณะที่จำเป็นเพียงรายการเดียว คือ ใช้เวลาน้อยกว่า 2 วินาทีในการคุลลิ่อนที่จากหัวข้อช่วยเหลือหนึ่งไปยังอีกหัวข้อช่วยเหลือหนึ่ง

8) การนำข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งาน มีคุณลักษณะที่จำเป็นเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นสามารถเชื่อมโยงข้อมูลช่วยเหลือไปยังส่วนการใช้งานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ได้

2.2.1.3 การจัดทำหน้าจอเมนูระบบช่วยเหลือ ผู้ใช้คิดเห็นว่าคุณลักษณะที่จำเป็นได้แก่

1) การเข้าถึงการช่วยเหลือ มีคุณลักษณะที่จำเป็น คือ สามารถเข้าถึงการช่วยเหลือได้จากทุกหน้าจากการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ มีวิธีการเข้าถึงการช่วยเหลือ โดยผ่านคำสั่ง Help ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ใช้กันทั่วไป โดยใช้เวลา 2 วินาที ใน การเข้าถึงข้อความช่วยเหลือ

2) การตั้งปัญหาหรือข้อคำถาม มีคุณลักษณะที่จำเป็นเพียงรายการเดียว คือ มีระบบเมนูที่ช่วยให้ผู้ใช้มองเห็นเป้าหมายของการช่วยเหลือที่แตกต่างกันขณะทำการสืบค้น

3) การเลือกหัวข้อ มีคุณลักษณะที่จำเป็นเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นมีจำนวนหัวข้อในเมนูหลักระหว่าง 15-50 ข้อ และมีจำนวน

เฉลี่ยของหัวข้ออยู่ในแต่ละเมนูหัวข้อระหว่าง 7-10 หัวข้ออยู่

4) การสำรวจข้อมูล มี

คุณลักษณะที่จำเป็นเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นสามารถอ่าน ข้อความช่วยเหลือที่มีเนื้อหาไม่จบภายใน 2-3 หน้าจ่อ ได้โดยการเปิดผ่านทีล็อกหน้า

5) การได้รับการนำเสนอ

ข้อมูลที่ต้องการ มีคุณลักษณะที่จำเป็นเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นมีการแบ่งระดับอธิบายออกเป็นระดับต่างๆ มี การแสดงรายการที่สัมพันธ์กับคำสั่งในทุกการช่วยเหลือ และมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อมูลพลาด การเดือน และการแก้ปัญหา

6) การทำความเข้าใจเนื้อหา

มีคุณลักษณะที่จำเป็นเป็นส่วนใหญ่ยกเว้นมีการใช้ภาพ เพื่ออธิบายการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ อย่างสม่ำเสมอ

7) การค้นหาหัวข้ออื่น มี

คุณลักษณะที่จำเป็นเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อความช่วยเหลือ เช่น ที่ค้น หนังสือ ทางลัดกลับสู่หน้าจอหลัก แผนที่แสดงตำแหน่ง ที่อยู่ปัจจุบัน และการแสดงหัวข้อให้ดูก่อนหรือแสดง บริบทที่แวดล้อมหัวข้อนั้นๆ

8) การนำข้อมูลช่วยเหลือไป

ใช้งาน มีคุณลักษณะที่จำเป็นเป็นส่วนใหญ่ยกเว้นสามารถ เชื่อมโยงข้อมูลช่วยเหลือไปยังส่วนการใช้งานของรายการ สืบค้นแบบออนไลน์ได้

2.2.2 ความต้องการของผู้ใช้ที่มีต่อ

รูปแบบของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ ระบบอินโน้ติฟ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความ ต้องการเกี่ยวกับรูปแบบของระบบช่วยเหลือในรายการ สืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโน้ติฟ พร้อมด้วย คือ นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้ระบบช่วยเหลือสามารถ รองรับผู้ใช้ได้ทั้งผู้ริมต้นใช้และผู้มีประสบการณ์ในการใช้ โดยออกแบบระบบให้สามารถใช้งานได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และใช้ข้อมูลที่กระชับชัดเจน ซึ่งเมื่อพิจารณา รูปแบบของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ ระบบอินโน้ติฟในสภาพปัจจุบัน ที่มีการกำหนดแหล่ง คำแนะนำช่วยเหลือผู้ใช้ 3 ประเภท สามารถช่วยเหลือ ผู้ใช้ในทุกระดับได้ เช่นเดียวกัน และยังคงมีความจำเป็น

และเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ เพียงแต่ควรปรับปรุงแหล่ง คำแนะนำช่วยเหลือทั้ง 3 ประเภท ให้มีประสิทธิภาพขึ้น ก่อรากคือ

นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงแหล่ง คำแนะนำช่วยเหลือผู้ใช้ที่เป็นหน้าจอหรือเอกสารแนะนำ ช่วยเหลือให้แสดงอยู่ในรูปของเอกสาร HTML เพื่อ อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ในการสืบค้นแบบออนไลน์ โดยเฉพาะผู้ริมต้นใช้ให้สามารถเข้าถึงและใช้งานระบบ ช่วยเหลือได้ง่าย เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้การใช้งาน รายการสืบค้นแบบออนไลน์ในภาพรวม แม้ว่าขณะนี้ ผู้ใช้จะไม่ได้ใช้งานรายการสืบค้นแบบออนไลน์ก็ตาม นอกเหนือนี้ต้องการให้แหล่ง คำแนะนำช่วยเหลือที่เป็นการ ให้ข้อมูลช่วยเหลือเฉพาะบุคคลที่การนำเสนอข้อมูล โดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และออกแบบการแสดงข้อมูล ช่วยเหลือให้น่าสนใจและเป็นรูปแบบเดียวกันในทุกการ ช่วยเหลือ เนื่องจากการช่วยเหลือในลักษณะนี้จะมี ข้อมูลช่วยเหลือปรากฏที่เฉพาะจุดของคำสั่งสืบค้น แต่ละประเภท ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและช่วยเหลือผู้ใช้ได้ ทั้งผู้ริมต้นใช้และผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้รายการ สืบค้นแบบออนไลน์ แต่ผู้ใช้ทั้ง 2 กลุ่มอาจจะไม่นิยมใช้ ระบบช่วยเหลือ เนื่องจากผู้ใช้ไม่คุ้นเคยกับภาษา และ ระบบมีการออกแบบการนำเสนอข้อมูลช่วยเหลือที่ ไม่ดึงดูดความสนใจ อีกทั้งต้องการให้แหล่ง คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้ใช้ที่เป็นหน้าจอ เมนูระบบช่วยเหลือ สามารถ ช่วยเหลือผู้ใช้โดยเฉพาะผู้ใช้ที่มีประสบการณ์ในการใช้ รายการสืบค้นแบบออนไลน์ได้มากกว่าการเชื่อมโยงผู้ใช้ ไปยังส่วนการใช้งานอย่างเช่นในปัจจุบัน โดยการ ปรับปรุงระบบให้มีโครงสร้างของหัวข้อช่วยเหลือที่ ครอบคลุมทุกกระบวนการใช้งานรายการสืบค้นแบบออนไลน์ในรูปแบบเมนูหัวข้อ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในภาพรวมผู้ใช้ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของระบบช่วยเหลือใน รายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโน้ติฟ มีทั้ง คุณลักษณะที่จำเป็นและคุณลักษณะที่ไม่จำเป็น โดยผู้ ใช้ส่วนใหญ่มองว่าลักษณะงานการทำความเข้าใจเนื้อหา มีคุณลักษณะที่จำเป็นมากที่สุด รองลงมาคือลักษณะงาน การสำรวจข้อมูล การนำข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งาน การ ค้นหาหัวข้ออื่น การได้รับการนำเสนอข้อมูลที่ต้องการ การเข้าถึงการช่วยเหลือ การตั้งปัญหาหรือข้อคำถาม

และการเลือกหัวข้อตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างการช่วยเหลือผู้ใช้แต่ละประเภทแล้วพบว่า คุณลักษณะที่ผู้ใช้ต้องการให้มีในระบบช่วยเหลือที่เป็นหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือกับหน้าจอ เมนูระบบช่วยเหลือมีความสอดคล้องกัน

3. รูปแบบของระบบช่วยเหลือที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเพค ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ตามที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้งานระบบช่วยเหลือ จากผลการศึกษาใน 2 วัตถุประสงค์ข้างต้น ประกอบกับการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการมาทำหนดเป็นแนวทางในการแก้ไขข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้งานระบบช่วยเหลือ จากผลการศึกษาใน 2 วัตถุประสงค์ข้างต้น ประกอบกับการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการมาทำหนดเป็นแนวทางในการแก้ไขข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้งานระบบช่วยเหลือ สามารถสรุปรูปแบบของระบบช่วยเหลือที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเพคได้ ดังนี้

3.1 การเข้าถึงการช่วยเหลือ

กำหนดจุดเข้าถึงระบบช่วยเหลือไว้ในทุกหน้าจอการใช้งานรายการสืบค้นแบบออนไลน์ โดยกำหนดจุดเข้าถึงหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือให้ปรากฏตรงส่วนบนของหน้าจอหลักของห้องสมุด โดยใช้ข้อความที่เชื่อมโยงไปยังการช่วยเหลือที่สื่อความเข้าใจได้ง่าย และในทุกหน้าจอการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ โดยใช้คำสั่ง Help นอกจากนี้กำหนดให้มีข้อความช่วยเหลือเฉพาะบริบท ซึ่งได้ระบุข้อความช่วยเหลือไว้ว่าที่เฉพาะจุดของคำสั่งสืบค้นแต่ละประเภท

3.2 การตั้งปัญหาหรือข้อคำถาม

จัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือให้มีการแสดงรายการหัวข้อช่วยเหลือที่หลากหลาย เช่น แสดงรายการของหัวข้อช่วยเหลือในรูปของสารบัญเนื้อหา และในรูปของดัชนีลำดับตามตัวอักษร

3.3 การเลือกหัวข้อ

จัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือให้มีการแสดงหัวข้อช่วยเหลือในรูปของเมนูหัวข้อ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังข้อความช่วยเหลือได้โดยใช้วิธีการคลิกตรงหัวข้อช่วยเหลือที่ต้องการด้วยเมาส์ โดยมีการจัดเรียงหัวข้อช่วยเหลือตามลำดับโครงสร้างการ

ทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์

3.4 การสำรวจข้อมูล

จัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือให้มีส่วนแสดงข้อความช่วยเหลือเฉพาะภายใต้หัวข้อช่วยเหลือนั้น ๆ และจบภายในหนึ่งหน้าจอ โดยมีการแสดงรายการของข้อความช่วยเหลือตัวอย่าง นอกจากนี้ออกแบบหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือรวมทั้งหน้าจอกำกับให้ข้อความช่วยเหลือเฉพาะบริบทให้มีสัดส่วนระหว่างพื้นที่ว่างและกลุ่มของข้อมูลอย่างน้อย 50 % มีการใช้ระยะห่างเพื่อแบ่งกลุ่มข้อมูลแต่ละประเภทอย่างสม่ำเสมอ และใช้การเน้นความสำคัญเพื่อจำแนกข้อมูลช่วยเหลือที่แตกต่างกัน ทั้งนี้โดยมีรูปแบบที่กลมกลืนกันในทุกการช่วยเหลือ

3.5 การได้รับการนำเสนอข้อมูลที่ต้องการ

จัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือให้มีเนื้อหาของการช่วยเหลือเน้นการแจ้งให้ผู้ใช้ทราบถึงโครงสร้างหน้าที่ของคำสั่งสืบค้น รวมทั้งแสดงตัวอย่างและวิธีการใช้คำสั่งสืบค้นแต่ละประเภท และมีการฝึกสอนผู้ใช้ในการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์

3.6 การทำความเข้าใจเนื้อหา

จัดให้มีการนำเสนอข้อความช่วยเหลือในหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือ และในการให้ข้อความช่วยเหลือเฉพาะบริบท โดยใช้ประโยชน์คำสั่งหรือใช้ข้อความอธิบายที่กระชับเจนเป็นขั้นตอน และเป็นรูปแบบเดียวกันในทุกการช่วยเหลือ

3.7 การค้นหาหัวข้ออื่น

จัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือให้มีการแสดงหัวข้อช่วยเหลือที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากหัวข้อแนะนำการใช้งานในทุกกระบวนการของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ โดยมีส่วนแสดงเมนูหัวข้อช่วยเหลือทั้งหมดในหน้าจอเดียวกันกับหน้าจอแสดงผลข้อมูลช่วยเหลือ

3.8 การนำข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งาน

จัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือให้ปรากฏขึ้นภายใต้หน้าต่างการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอรูปแบบระบบช่วยเหลือข้างต้น เป็นการนำเสนอรูปแบบของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเพค แต่ห้องสมุด

ที่พัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด โดยใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติระบบอื่นๆ ก็สามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระบบช่วยเหลือผู้ใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโน้ตันโน้ตแพค ยังขาดซึ่งคุณลักษณะที่จำเป็นในทุกคุณลักษณะการใช้งานระบบ เนื่องจาก 1) การจัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือได้รับการออกแบบให้ผู้ใช้เข้าถึงการช่วยเหลือได้เฉพาะในหน้าจอหลักของห้องสมุด ซึ่งเป็นการกำหนดดูเฉพาะผู้ใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ และการช่วยเหลือแสดงอยู่ในรูปของเอกสาร PDF ผู้ใช้จึงเปิดอ่านเอกสารได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น อีกทั้งต้องใช้เวลาในการเปิดอ่านเอกสารที่มีจำนวนหลายหน้า 2) การจัดทำข้อความช่วยเหลือเฉพาะในหน้าจอ แต่ละประเภท แม้จะได้รับการออกแบบให้มีการแสดงเนื้อหาในรูปของเอกสาร HTML แต่ก็เป็นเพียงการช่วยเหลือผู้ใช้เฉพาะในบางขั้นตอนของการสืบค้น ซึ่งอาจเป็นเพียงข้อจำกัดของพื้นที่บนหน้าจอ การช่วยเหลือจึงไม่ครอบคลุมปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ใช้งานหมด 3) การจัดทำหน้าจอมenuระบบช่วยเหลือ แม้จะได้รับการออกแบบระบบให้แสดงอยู่ในรูปของเอกสาร HTML เช่นเดียวกัน แต่การช่วยเหลือ เป็นเพียงทางลัดที่ช่วยเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจօการสืบค้นเท่านั้น

2. ผู้ใช้มีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโน้ตันโน้ตแพค มีทั้งคุณลักษณะที่จำเป็นและคุณลักษณะที่ไม่จำเป็น ทั้งนี้เมื่อพิจารณาลักษณะงานที่ผู้ใช้มีความคิดเห็นว่ามีคุณลักษณะที่จำเป็นมากที่สุด คือ ลักษณะการทำความเข้าใจเนื้อหา รองลงมาคือลักษณะงานการสำรวจข้อมูล อาจเป็นเพราะคุณลักษณะในลักษณะงานดังกล่าวช่วยให้ผู้ใช้ได้รับข้อมูลความช่วยเหลือได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ในขณะที่ลักษณะงานที่ผู้ใช้มีความคิดเห็นว่ามีคุณลักษณะที่จำเป็นน้อยที่สุด คือ การเลือกหัวข้อรองลงมาคือ การตั้งปัญหาหรือข้อคำถาม ทั้งนี้อาจเป็น เพราะคุณลักษณะในลักษณะงานดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้ใช้โดยเฉพาะผู้เริ่มใช้ระบบ

3. จากผลการศึกษาใน 2 วัดคุณประสิทธิภาพ ประกอบกับการนำองค์ความรู้ที่ได้จากเอกสารแนวคิดในการออกแบบระบบช่วยเหลือของ Au (2000), Hemmi (2002) และ Wen (2000) มากำหนดเป็นแนวทางในการแก้ไขข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้งานระบบช่วยเหลือ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าว ดังปรากฏในตาราง 1

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษารูปแบบของระบบช่วยเหลือที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโน้ตันโน้ตแพค ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบช่วยเหลือของรายการสืบค้นแบบออนไลน์

จากการประมวลจุดเด่นและจุดด้อยของระบบช่วยเหลือของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโน้ตันโน้ตแพคในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบช่วยเหลือที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุดดังตาราง 2

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำรูปแบบของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโน้ตันโน้ตแพคไปใช้ประโยชน์

2.1 รูปแบบของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโน้ตันโน้ตแพคของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ผู้วิจัยนำเสนอขึ้น เป็นรูปแบบของระบบช่วยเหลือที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ สามารถนำไปปรับใช้ในระบบช่วยเหลือในครั้งนี้เน้นการศึกษาการออกแบบระบบมากกว่าการศึกษาความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล ช่วยเหลือของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโน้ตันโน้ตแพค เพียงอย่างเดียว จึงสามารถนำผลการศึกษาไปปรับใช้ขั้นระหัวงระบบได้

2.2 ผู้บริหารห้องสมุด ผู้พัฒนาระบบสารสนเทศ และฝ่ายบริการสารสนเทศของห้องสมุด สามารถนำรูปแบบของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้น

ตาราง 1 รูปแบบของระบบช่วยเหลือที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้

ประเภทแหล่ง ค่าแนะนํา ช่วยเหลือ	ลักษณะงาน	อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. หน้าจอหรือ เอกสารแนะนำ ช่วยเหลือ	1. การเข้าถึงการ ช่วยเหลือ	ผู้ใช้ต้องใช้เวลาในการเข้าถึงข้อมูลความช่วยเหลือ มากกว่า 30 นาที เนื่องจากมีการจัดเตรียมข้อมูลความ ช่วยเหลือผู้ใช้ซึ่งในรูปของเอกสาร PDF	ควรมีการจัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือ ในรูปของเอกสาร HTML
	2. การแจ้งปัญหา หรือข้อความ	ระบบเดิมไม่มีขั้นตอนดีที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ งาน	จัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือให้มี ระบบเมนูที่แสดงรายการหัวข้อช่วยเหลือในรูปของ สารบัญเนื้อหา และด้วยการคำนับตามด้วยอักษร
	3. การเลือกหัวข้อ	ผู้ใช้ไม่สะดวกในการเลือกหัวข้อช่วยเหลือ เมื่อจากผู้ใช้ไม่สามารถต้นคุยกับหัวข้อช่วยเหลือ ทั้งหมดหรือเลือกคุยกับหัวข้อช่วยเหลือเฉพาะที่ตน ต้องการได้ ทั้งนี้ผู้ใช้ต้องใช้วิธีการเลื่อนหน้าจอ เพื่อเลือกหัวข้อช่วยเหลือ	จัดให้มีการแสดงหัวข้อช่วยเหลือในรูปของเมนู หัวข้อที่สามารถเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังข้อมูลความ ช่วยเหลือ โดยใช้วิธีการคลิกตรงหัวข้อช่วยเหลือด้วย เมาส์
	4. การสำรวจข้อมูล	ผู้ใช้ไม่สะดวกในการสำรวจข้อมูลช่วยเหลือ เมื่อจากต้องใช้วิธีการเลื่อนหน้าจอเพื่ออ่าน ข้อมูลความช่วยเหลือที่มีเนื้อหามากกว่า 3 หน้าจอ ดัง ทั้งหน้าจอ มีความหนาแน่นเกินไป และขาดการนำ หลักการจัดระบบและหลักการออกแบบโดย พื้นฐาน ทั้งไปปะไปปะในข้อมูลความช่วยเหลือที่ แตกต่างกันอย่างกลมกลืน	จัดให้มีส่วนการแสดงข้อมูลความช่วยเหลือที่ให้ข้อมูล เฉพาะภายใต้หัวข้อนั้นๆ ทั้งนี้โดยการกำหนดหัวข้อ ช่วยเหลือในรูปของโครงสร้างเมนู นอกจากนี้ควรมี การออกแบบส่วนการแสดงข้อมูลความช่วยเหลือให้ สอดคล้องกันในทุกการช่วยเหลือ
	5. การได้รับการ นำเสนอข้อมูล	ผู้ใช้ไม่ได้รับการนำเสนอข้อมูลตามที่ตนต้องการ เมื่อจาก การช่วยเหลือเน้นเจาะหัวรวมเกี่ยวกับ การใช้คำสั่งสืบกันต่อเนื่อง ในไม่ได้กล่าวถึง โทรศัพท์หรือวิธีการใช้งานในทุก กระบวนการของการสืบกัน ไม่มีการแสดง ตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีการนำเสนอคำสั่งไปใช้ รวมทั้งไม่มี การฝึกสอนวิธีการใช้รายการสืบกันแบบออนไลน์	จัดให้มีการนำเสนอข้อมูลช่วยเหลือที่เน้นแจ้งให้ผู้ใช้ ทราบถึงโครงสร้างหน้าที่และวิธีการใช้คำสั่งสืบกัน แต่ละประเภท และมีการฝึกสอนผู้ใช้ในการใช้ รายการสืบกันแบบออนไลน์
	6. การทักความ เข้าใจเนื้อหา	ผู้ใช้ทักความเข้าใจข้อมูลความช่วยเหลือได้ยาก เมื่อจากมีการแสดงข้อมูลความช่วยเหลือในรูปของ ประโยคคำสั่งหรือในรูปแบบการถูกกระทำ และ มีการใช้ภาษาเพื่ออธิบายการทำงานของรายการ สืบกันแบบออนไลน์ในบางการช่วยเหลือต่อเนื่อง	ควรมีการใช้ประโยคคำสั่งหรือใช้คำอธิบายที่กระชับ ชัดเจนเป็นขั้นตอนในทุกการช่วยเหลือ
	7. การค้นหาหัวข้อ อื่น	ผู้ใช้ไม่สามารถค้นหาหัวข้อช่วยเหลืออื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องได้ เมื่อจากไม่มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ระบบช่วยเหลือ และการใช้รายการสืบกันแบบ ออนไลน์ในภาระรวม ในมีเครื่องอ่านเมนูหัวข้อช่วยเหลือ เชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหัวข้อช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องได้ โดยตรงผู้ใช้จะต้องใช้เวลามากกว่า 2 วินาทีใน การคลิกอ่อนที่จากหัวข้อช่วยเหลือหนึ่งไปยังอีก หัวข้อช่วยเหลือหนึ่ง	จัดให้มีการแสดงหัวข้อช่วยเหลืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากหัวข้อนะนำการใช้งานรายการสืบกัน แบบออนไลน์ โดยมีส่วนแสดงเมนูหัวข้อช่วยเหลือ ทั้งหมดในหน้าจอเดียวกันกับหน้าจอแสดงผลข้อมูล ช่วยเหลือ

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเภทแหล่ง ค่าเนะนำ ช่วยเหลือ	ลักษณะงาน	อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
	8. การนำข้อมูล ช่วยเหลือไปใช้งาน	ผู้ใช้ไม่สามารถในการนำข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งาน เนื่องจากผู้ใช้ไม่สามารถอ่านเห็นหรือใช้งานรายการสืบค้นแบบออนไลน์ได้ในขณะเดียวกัน ช่วยเหลือปรากฏบนจอภาพ อีกทั้งมีลักษณะการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ไม่สอดคล้องกัน	ควรจัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำนำช่วยเหลือให้ปรากฏชี้วิถีทางการอ่านออกหน้าต่างการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ และออกแบบระบบให้มีลักษณะการทำงานสอดคล้องกับลักษณะการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์
2. การให้ข้อความ ช่วยเหลือเฉพาะ บริบท	1. การเข้าถึงการ ช่วยเหลือ	ผู้ใช้ไม่สามารถเข้าถึงการช่วยเหลือได้จากทุกหน้าจอการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์	ควรจัดทำคำสั่ง Help ที่เชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือไว้ในทุกหน้าจอการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์
	2. การตั้งปัญหา หรือข้อคำถาม	ระบบเดิมไม่มีข้อจำกัดใดที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้งาน	ไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	3. การเลือกหัวข้อ	ระบบเดิมไม่มีข้อจำกัดใดที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้งาน	ไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	4. การสำรวจข้อมูล	ขาดการนำหลักการจัดระบบและหลักการออกแบบโดยพื้นฐานทั่วไปไปใช้ในข้อความช่วยเหลือที่แตกต่างกันอย่างกลมกลืน	ควรมีการนำหลักการจัดระบบและหลักการออกแบบโดยพื้นฐานทั่วไปไปใช้ในข้อความช่วยเหลือที่แตกต่างกันอย่างกลมกลืน
	5. การได้รับการ นำเสนอข้อมูล	ขาดการนำเสนอข้อมูลช่วยเหลือที่เน้นการแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่ของคำสั่งสืบค้นแต่ละประเภท และขาดการแสดงตัวอักษรที่เขียนตัวอักษร วิธีการนำคำสั่งไปใช้ในทุกการช่วยเหลือ อีกทั้งไม่เน้นแจ้งให้ทราบวิธีการใช้งานในทุกกระบวนการของการสืบค้น	ควรจัดทำคำสั่ง Help ที่เชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือไว้ในทุกหน้าจอการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์
	6. การทำความ เข้าใจเนื้อหา	การแสดงรายการในทุกการช่วยเหลือมีโครงสร้าง ด่างกัน และไม่มีการใช้ประโยชน์คำสั่งในข้อความช่วยเหลือ	ควรออกแบบการแสดงรายการข้อมูลช่วยเหลือในรูปแบบรายการที่มีโครงสร้างเหมือนกันในทุกการช่วยเหลือโดยเน้นการใช้ประโยชน์คำสั่ง หรือใช้คำอธิบายที่มีความกระชับชัดเจนเป็นขั้นตอน
	7. การค้นหาหัวข้อ	ผู้ใช้ต้องใช้เวลามากกว่า 2 วินาที ในการค้นหาหัวข้อช่วยเหลืออื่นๆ	ควรเรียกใช้คำสั่ง Help ที่เชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือที่มีโครงสร้างของหัวข้อช่วยเหลือในรูปของระบบเมนู
	8. การนำข้อมูล ช่วยเหลือไปใช้งาน	ระบบเดิมไม่มีข้อจำกัดใดที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้งาน	ไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. หน้าจอเมนู ระบบช่วยเหลือ	1. การเข้าถึงการ ช่วยเหลือ	ผู้ใช้ไม่สามารถเข้าถึงการช่วยเหลือได้จากทุกหน้าจอการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์	ควรจัดให้มีคำสั่ง Help ที่เชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือในทุกหน้าจอการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์
	2. การตั้งปัญหา หรือข้อคำถาม	ผู้ใช้ไม่สามารถใช้ระบบเมนูที่ช่วยเหลือที่มีอยู่ในหน้าจอเมนูที่เข้ามาของเห็น เป้าหมายของการช่วยเหลือที่แตกต่างกันขณะทำงาน ทำการสืบค้น	ควรจัดให้มีคำสั่ง Help ที่เชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือในทุกหน้าจอการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเภทเหล่า คำแนะนำ ช่วยเหลือ	ลักษณะงาน	อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
	3. การเลือกหัวข้อ	ผู้ใช้สามารถมองเห็นเมนูหัวข้อชื่ออย่างเด็กต่อเมื่อผู้ใช้ต้องออกจากเมนูหัวข้อไปกลับ	จัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือให้มีระบบเมนูที่แสดงรายการหัวข้อช่วยเหลือในรูปของสารบัญเนื้อหาให้ผู้ใช้สามารถมองเห็นเมนูหัวข้ออย่างเด็กไม่ต้องออกจากเมนูหัวข้อไปกลับ
	4. การสำรวจข้อมูล	ผู้ใช้ไม่สามารถสำรวจข้อมูลช่วยเหลือได้เนื่องจากไม่มีส่วนแสดงข้อความช่วยเหลือ	ควรจัดให้มีคำสั่ง Help ที่ชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือในทุกหน้าของการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์
	5. การได้รับการ นำเสนอข้อมูล	ผู้ใช้ไม่ได้รับการนำเสนอข้อมูลช่วยเหลือเนื่องจากไม่มีส่วนแสดงข้อความช่วยเหลือ	ควรจัดให้มีคำสั่ง Help ที่ชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือในทุกหน้าของการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์
	6. การทำความ เข้าใจเนื้อหา	ผู้ใช้ไม่สามารถตัดความเข้าใจเนื้อหาได้เนื่องจากไม่มีส่วนแสดงข้อความช่วยเหลือ	ควรจัดให้มีคำสั่ง Help ที่ชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือในทุกหน้าของการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์
	7. การค้นหาหัวข้อ อื่น	ผู้ใช้ไม่สามารถค้นหาหัวข้อช่วยเหลืออื่นได้เนื่องจากไม่มีระบบเมนูหัวข้อ	ควรจัดให้มีคำสั่ง Help ที่ชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือในทุกหน้าของการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์
	8. การนำเสนอข้อมูล ช่วยเหลือไปใช้งาน	ผู้ใช้ไม่สามารถนำเสนอข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งานได้	ควรจัดให้มีคำสั่ง Help ที่ชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือในทุกหน้าของการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์

แบบออนไลน์ระบบอินโนเ派คไปพิจารณาปรับใช้ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการค้นคืนสารสนเทศให้แก่ผู้ใช้ในทุกระดับอันจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นสารสนเทศให้เกิดสัมฤทธิผลด้วยความพอใจ

2.3 การนำเสนออุปแบบของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเ派คครั้งนี้ไม่ได้นเน้นที่ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลช่วยเหลือเนื่องจากเป็นเรื่องนอกเหนือจากการออกแบบระบบผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบสืบค้นของฐานข้อมูลต่างๆ ดังนี้

2.3.1 ควรมีการอ้างอิงหรือเชื่อมโยงให้ผู้ใช้ได้ทราบถึงวิธีการร้องขอความช่วยเหลืออื่นๆ เพิ่มเติม เมื่อพบปัญหาที่อยู่นอกรายการช่วยเหลือ โดยแจ้งให้ผู้ใช้ทราบแหล่งข้อมูลที่สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ใช้เพิ่มเติมได้ เช่น แจ้งหมายเลขโทรศัพท์ ไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ของบรรณาธิการผู้ให้คำปรึกษาหรือผู้พัฒนาระบบสารสนเทศ เนื่องจากผู้ออกแบบระบบไม่สามารถคาดคะเนถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ใช้ได้ทั้งหมด

2.3.2 ควรมีการรวบรวมคำถามเกี่ยวกับการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์ ที่ผู้ใช้มักจะถามบ่อยครั้ง และจัดทำเมนูหัวข้อ FAQ เพิ่มเติมในระบบช่วยเหลือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับระบบ ทั้งนี้อาจใช้วิธีการรวบรวมคำถามจากบันทึกการให้บริการตอบคำถาม คำถามหรือข้อเสนอแนะของผู้ใช้ในระบบหรือจากบันทึกการสืบค้นในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ นอกจากนี้อาจใช้แบบสำรวจอย่างง่ายเพื่อรับรวมคำถามที่ผู้ใช้มักจะถามบ่อยครั้งจากผู้ใช้บริการโดยตรง

2.3.3 ควรจัดทำคู่มือการใช้รายการสืบค้นแบบออนไลน์เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ใช้ ณ จุดใช้บริการ

2.3.4 ควรจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการ โดยจัดทำเป็นปฏิทินการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ที่เป็นระบบและเผยแพร่ให้ผู้ใช้ทราบในตำแหน่งที่ผู้ใช้สังเกตเห็นได้ง่าย และควรมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องอันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานรายการสืบค้นแบบออนไลน์ได้

ตาราง 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบช่วยเหลือของรายการสืบค้นแบบออนไลน์

ลักษณะระบบ ช่วยเหลือ	คุณลักษณะปัจจุบัน (พึงประสงค์)		
	การจัดทำหน้าจอหรือเอกสาร แนะนำช่วยเหลือ	การจัดทำข้อความช่วยเหลือเฉพาะ บริบท	การจัดทำหน้าจอเมนูระบบ ช่วยเหลือ
1. การเข้าสู่การ ช่วยเหลือ	จัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำ ช่วยเหลือให้อยู่ในรูปของเอกสาร HTML	จัดทำคำสั่ง Help ที่เชื่อมโยงผู้ใช้ไปยัง หน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือไว้ ในทุกหน้าจอการทำงานของรายการ สืบค้นแบบออนไลน์	จัดทำคำสั่ง Help ไว้ในทุกหน้าจอการ ทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ เพื่อเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือ เอกสารแนะนำช่วยเหลือ
2. การตั้งปัญหา หรือข้อคำถาม	จัดให้มีระบบเมนูที่แสดงรายการของ หัวข้อช่วยเหลือในรูปของสารบัญ เนื้อหา และในรูปของดัชนีคำค้น ตามตัวอักษร	ระบบเดิมไม่มีข้อจำกัดใดที่เป็นอุปสรรค ต่อผู้ใช้ในการใช้งานระบบ จึงไม่มี ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จัดทำคำสั่ง Help ไว้ในทุกหน้าจอการ ทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ เพื่อเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือ เอกสารแนะนำช่วยเหลือ
3. การเลือกหัวข้อ	จัดให้มีการแสดงหัวข้อช่วยเหลือในรูป ของเมนูหัวข้อที่สามารถเชื่อมโยงผู้ใช้ ไปยังข้อความช่วยเหลือโดยใช้วิธีการ คลิกตรงหัวข้อช่วยเหลือด้วยเมาส์	ระบบเดิมไม่มีข้อจำกัดใดที่เป็นอุปสรรค ต่อผู้ใช้ในการใช้งานระบบ จึงไม่มี ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จัดทำคำสั่ง Help ไว้ในทุกหน้าจอการ ทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ เพื่อเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือ เอกสารแนะนำช่วยเหลือที่ได้ปรับปรุง ระบบให้มีระบบเมนูหัวข้อในรูปของ สารบัญเนื้อหาที่ผู้ใช้สามารถมองเห็น เมนูหัวข้ออย่างได้โดยไม่ต้องออกจาก เมนูหัวข้อใหญ่
4. การสำรวจ ข้อมูล	จัดให้มีวิธีการแสดงข้อความ ช่วยเหลือที่ให้ข้อมูลเฉพาะภายใต้ หัวข้อนั้นๆ เพื่อให้ข้อมูลที่นำเสนอไม่ ยาวจนเกินไปและจบภายในหนึ่ง หน้าจอ	มีการนำหลักการจัดระบบและหลักการ ออกแบบโดยพื้นฐานทั่วไปไว้ใน ข้อความช่วยเหลือที่แตกต่างกันอย่าง กลมกลืน	จัดทำคำสั่ง Help ไว้ในทุกหน้าจอการ ทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ เพื่อเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือ เอกสารแนะนำช่วยเหลือที่ได้ปรับปรุง ระบบให้ผู้ใช้สามารถสำรวจข้อมูลได้ ง่ายขึ้น
5. การได้รับการ นำเสนอข้อมูล ที่ต้องการ	จัดให้มีการนำเสนอข้อมูลช่วยเหลือ ที่เน้นเจาะให้ผู้ใช้ทราบถึงโครงสร้าง หน้าที่ของคำสั่งในทุกการช่วยเหลือ และมีการฝึกสอนผู้ใช้ในการใช้ รายการสืบค้นแบบออนไลน์	จัดทำคำสั่ง Help ไว้ในทุกหน้าจอการ ทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ เพื่อเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือ เอกสารแนะนำช่วยเหลือที่ได้ปรับปรุง ระบบให้ผู้ใช้ได้รับการนำเสนอข้อมูล ครอบคลุมตามความต้องการ	จัดทำคำสั่ง Help ไว้ในทุกหน้าจอการ ทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ เพื่อเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือ เอกสารแนะนำช่วยเหลือที่ได้ปรับปรุง ระบบให้ผู้ใช้ได้รับการนำเสนอข้อมูล ครอบคลุมตามต้องการ
6. การทำความ เข้าใจเนื้อหา	มีการใช้ประযุกคำสั่งและใช้คำอธิบาย ที่กระชับชัดเจนเป็นขั้นตอนในทุกการ ช่วยเหลือ	ออกแบบการแสดงรายการข้อมูล ช่วยเหลือในรูปแบบรายการที่มี โครงสร้างเหมือนกันในทุกการช่วยเหลือ โดยเน้นการใช้ประยุกคำสั่ง หรือใช้ คำอธิบายที่มีความกระชับชัดเจนเป็น ขั้นตอน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้ทำความเข้าใจ เนื้อหาได้ง่ายขึ้น	จัดทำคำสั่ง Help ไว้ในทุกหน้าจอการ ทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ เพื่อเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือ เอกสารแนะนำช่วยเหลือที่ได้ปรับปรุง ระบบให้ผู้ใช้สามารถทำความเข้าใจ เนื้อหาได้ง่ายขึ้น

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะระบบช่วยเหลือ	คุณลักษณะปัจจุบัน (พึงประสงค์)		
	การจัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือ	การจัดทำข้อความช่วยเหลือเฉพาะบริบท	การจัดทำหน้าจอเมนูระบบช่วยเหลือ
7. การถึ่มหัวหัวข้ออื่น	จัดให้มีการแสดงหัวหัวข้อช่วยเหลืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากหัวหัวข้อแนะนำในการใช้งานรายการสืบค้นแบบออนไลน์ โดยมีส่วนแสดงมุมหัวหัวข้อช่วยเหลือทั้งหมดในหน้าจอเดียวทันที ซึ่งจะแสดงผลลัพธ์ตามหัวหัวข้อช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถถึ่มหัวหัวข้อช่วยเหลืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้	จัดทำสำรับ Help ไว้ในทุกหน้าจอการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ เพื่อเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือที่ได้ปรับปรุงโครงสร้างของหัวหัวข้อช่วยเหลือให้ผู้ใช้สามารถถึ่มหัวหัวข้อช่วยเหลืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้	จัดทำสำรับ Help ไว้ในทุกหน้าจอการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ เพื่อเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือที่ได้ปรับปรุงโครงสร้างของหัวหัวข้อช่วยเหลือให้ผู้ใช้สามารถถึ่มหัวหัวข้อช่วยเหลืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้
8. การนำข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งาน	จัดทำหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือให้ประกอบด้วยข้อมูลภายนอกหน้าจอการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ และออกแบบระบบให้มีลักษณะการทำงานสอดคล้องกับลักษณะการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์	ระบบเดิมไม่มีข้อจำกัดใดที่เป็นอุปสรรคต่อผู้ใช้ในการใช้งานระบบ จึงไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จัดทำสำรับ Help ไว้ในทุกหน้าจอการทำงานของรายการสืบค้นแบบออนไลน์ เพื่อเชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังหน้าจอหรือเอกสารแนะนำช่วยเหลือที่ได้ปรับปรุงระบบให้ผู้ใช้สามารถนำข้อมูลช่วยเหลือไปใช้งานได้ง่ายขึ้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษา

เพื่อนำเสนอรูปแบบของระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเแพค ซึ่งมีโครงสร้างเนื้อหาของการช่วยเหลือเน้นการออกแบบระบบช่วยเหลือเท่านั้น จึงควรมีการศึกษาพัฒนาระบบช่วยเหลือในรายการสืบค้นแบบออนไลน์ระบบอินโนเแพค เพื่อให้ได้มาซึ่งระบบช่วยเหลือที่สามารถส่งเสริมและช่วยเหลือผู้ใช้ได้ในทุกระดับ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จิตรากรณ์ เพ็งดี. (2541). ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อบริการสืบค้นรายการบรรณาธุรัฐบัญญัติระบบออนไลน์ของห้องสมุดสถาบันราชภัฏสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชูครี วงศ์วัตต์ และสมคักดี คงแสง. (2539). การศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลลิ้งพิมพ์โดยอาศัยข้อมูลย้อนกลับจากผู้ใช้บริการ. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์, 7(พฤษภาคม – สิงหาคม), 49–58.

เดชคักดี ศานติวัฒน์. (2539). การสืบค้นฐานข้อมูลด้วยตนเองในห้องสมุดของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประกายดาว ศรีโมรา. (2541). การใช้รายการเข้าถึงแบบออนไลน์ของห้องงานสารสนเทศห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยวิเคราะห์จากบันทึกสถิติการสืบค้น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

แก้วกัน. (2541). การใช้บริการค้นคืนรายการแบบออนไลน์จากฐานข้อมูลเครือข่ายสารสนเทศห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาศาสตร์และเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมาน ลอยฟ้า. (2539). ยุทธวิธีการสืบค้นข้อมูล. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข., 14 (พฤษภาคม), 47–54.

- สุรีย์ สุกธิสารกร. (2541). การใช้บริการสืบค้นสารนิเทศ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักวิทยบริการ ของนักศึกษา สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์คิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อมรา อิสระชาญพานิช. (2542). รายงานการวิจัยเรื่อง ความสำเร็จและความล้มเหลวในการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลรายชื่อสิ่งพิมพ์ (OPAC) ของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Au, Tsz-Chiu. (2000). **Guidelines of Online Help Design, E-mail Help Methods and Online Customer Service for Website Developers** (Online). Available: <http://www.otal.umd.edu/uupractice/help/> Accessed[24 September 2003]
- Borenstein, Nathaniel S. (1985). **The Design and Evaluation of Online Help System** (Online). Available: <http://reports-archive.adm.cs.cmu.edu/anon/1985/abstracts/85-151.html> [25 September 2003]
- Connaway, Lynn Silipigni, Budd, John M. and Kochtanek, Thomas R. (1995). An Investigation of the Use of Characteristics and Transaction Log Analysis. **Library Resources & Technical Services**. 39(April), 142-151.
- Documentation and Online Documentation (Online). (2001). Available: <http://www.engin.umd.umich.edu/CIS/course.des/cis577/lecture/Lec12.html> Accessed[3 August 2003]
- Duffy, T.M., Palmer, J. E. and Mehlenbacher, B. (1993). **Online Help : Design and Evaluation**. Norwood, NJ: Ablex.
- Grayling, T. (1998). Fear and Loathing of the Help Menu : A Usability Test of Online Help. **Technical Communication**. 45 (Second Quarter), 168-179.
- Hemmi, Lane A. (2002). **Differentiating Online Help from Printed Documentation** (Online). Available: <http://faculty.washington.edu/farkas/TC407/Hemmi-HelpvsPrint.pdf> Accessed[27 September 2003]
- Hildreth, Charles R. (1989). General Introduction; OPAC Research: Laying the Groundwork for Future OPAC Design. In **The Online Catalog : Development and Directions**, p.1-24. London: The Library Association.
- Improving Usability of Online Help : New Challenges for Technical Communicators Annotated Bibliography** (Online). (2001). Available: <http://english.ttu.edu/carter/5369/AB/DimitruAB.doc> [23 September 2003]
- Olsen, Randy J., et al. (1989). "Implementing NOTIS Keyword/Boolean Searching" A Case Study. In **Subject Control in Online Catalogs**, p.125-137. Robert Holley P. (ed.), New York: Haworth.
- Pratt, Jean A. (1997). **Where is the Instruction in Online Help? - Design it Right the First Time** (Online). Available: www.stc.org/confproceed/1997/PDFs/0121.PDF Accessed[23 September 2003]
- Wen, Hui-Fang. (2000). **Empirical Studies of Online Help** (Online). Available: <http://www.otal.umd.edu/UUGuide/hui/> Accessed[23 September 2003]